

PRÁVA PACIENTŮ

(Etický kodex práv pacientů přijatý 25.2.1992 Centrální etickou komisí MZ ČR)

1. Pacient má právo na **ohleduplnou odbornou zdravotnickou péči** prováděnou s porozuměním kvalifikovanými pracovníky.
2. Pacient má právo znát **jméno lékaře a dalších zdravotnických pracovníků**, kteří ho ošetřují. Má právo **žádat soukromí a služby** přiměřené možnostem ústavu, jakož i **možnost denně se stýkat se členy své rodiny či s přáteli**. Omezení takového způsobu (tzv. kontinuálních) návštěv může být provedeno pouze ze závažných důvodů.
3. Pacient má právo **získat** od svého lékaře **údaje potřebné k tomu, aby mohl před zahájením každého dalšího nového diagnostického či terapeutického postupu zasvěceně rozhodnout, zda s ním souhlasí**. Vyjma případů akutního ohrožení má být náležitě **informován o případných rizicích**, která jsou s uvedeným postupem spojena. Pokud existuje i více alternativních postupů nebo pokud pacient vyžaduje **informace o léčebných alternativách**, má na seznámení s nimi právo. Má rovněž právo znát **jména osob**, které se na nich **účastní**.
4. Pacient má v rozsahu, který povoluje zákon, **právo odmítnout léčbu** a má být současně **informován o zdravotních důsledcích svého rozhodnutí**.
5. V průběhu ambulantního i nemocničního vyšetření, ošetření a léčby má nemocný právo na to, aby byly v souvislosti s programem léčby brány **maximální ohledy na jeho soukromí a stud**. Rozbory jeho případu, konzultace a léčba jsou věci důvěrnou a musí být provedena diskrétně. Přítomnost osob, které nejsou na léčbě přímo zúčastněny, musí odsouhlasit nemocný, a to i ve fakultních zařízeních, pokud si tyto osoby nemocný sám nevybral.
6. Pacient má právo očekávat, že **veškeré zprávy a záznamy týkající se jeho léčby jsou považovány za důvěrné**. **Ochrana informací o nemocném** musí být zajištěna i v případech počítačového zpracování.
7. Pacient má právo očekávat, že nemocnice musí podle svých možností přiměřeným způsobem **vyhovět pacientovým žádostem o poskytování péče** v míře odpovídající povaze onemocnění. Je-li to nutné, může být pacient předán jinému léčebnému ústavu, případně tam převezen poté, když mu bylo poskytnuto úplné zdůvodnění a informace o nezbytnosti tohoto předání a ostatních alternativách, které při tom existují. Instituce, která má nemocného převzít do své péče, musí překlad nejprve schválit.
8. Pacient má právo očekávat, že jeho léčba bude vedena s přiměřenou kontinuitou. Má **právo vědět předem, jací lékaři, v jakých ordinálních hodinách a na jakém místě jsou mu k dispozici**. Po propuštění má právo očekávat, že nemocnice určí postup, jímž bude jeho lékař pokračovat v informacích o tom, jaká bude jeho další péče.
9. Pacient má právo na **podrobné a jemu srozumitelné vysvětlení** v případě, že se lékař rozhodl k **nestandardnímu postupu či experimentu**. **Písemný vědomý souhlas** nemocného je podmínkou k zahájení neterapeutického i terapeutického výzkumu. Pacient může kdykoliv, a to bez uvedení důvodu, z experimentu **odstoupit**, když byl poučen o případných zdravotních důsledcích takového rozhodnutí.

10. Nemocný v **závěru života má právo na citlivou péči všech zdravotníků**, kteří musí respektovat jeho přání, pokud tato nejsou v rozporu s platnými zákony.
11. Pacient má **právo a povinnost znát a řídit se platným řádem zdravotnické instituce**, kde se léčí (tzv. nemocniční řád). Pacient má právo kontrolovat svůj účet a vyžadovat odůvodnění jeho položek bez ohledu na to, kým je účet placen.

V lednu 1991 ratifikovalo Federální shromáždění Listinu lidských práv a svobod, v návaznosti na ni vypracovala a schválila centrální etická komise Ministerstva zdravotnictví kodex o právech pacientů: tento byl prohlášen za platný 25. 2. 1992.